

RESÛLULLAH'IN İZİNDEN YÜRÜMEK: SEVGİ, İTAAT VE BAĞLILIK

Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn. Alâ külli hâlin ve fî külli hîn, nahmedühû bi-cemîi mahâmidihi. Lehü'l-hamdü kemâ yenbeğû li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayra halkıhi seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd.

Fa'lemû eyyuhe'l-ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitabullah ve efdale'l-hedyi hedyu seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fîn-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

Kâne yenâmü hattâ yenfüha sümme yekûmü fe-yüsallî ve lâ yetevedda.

Çok aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah cümleinizden razı olsun. İki cihan sadetine cümlelerinizi nail eylesin. Peygamber

Efendimiz'in şefaatine cümlelerinizi erdirdiniz. Sevdiklerinizle, evlatlarınızla, zürriyetleriyle cennet ehlinden eylesin. Cennet nimetleri ile mütena'im eylesin. İki cihanda muratlarınıza vâsıl eylesin.

Peygamber Efendimiz hazretlerinin hadîs-i şerîflerini *Râmûzü'l-ehâdis*'ten okumak büyüklerimizin bize emri, bizim dergâhımızın töresi. Çünkü Peygamber Efendimiz bizim başımızın tacı ve numune-i imtisâlimiz. Çünkü her şeyimizi ona uygun yaptığımız zaman salaha ve felaha kavuşuruz. Çünkü Peygamber Efendimiz'in sünnetini ihyâ edenlere; ümmetin bozulduğu, şaşırıldığı, sapıtıldığı zamanda o yolda yürüyenlere, Allahu Teâlâ hazretleri yüz şehit sevabı ihsan edecek. Ve kıyamete kadar daima hakkı tutan, hakkı destekleyen Peygamber Efendimiz'in yolunda yürüyen, bid'atlerle savaşan, sünnet-i seniyye yolunda dâim olan has insanlar daima mevcut olacak.

“Allahu Teâlâ hazretleri bizi onlardan eylesin.” diye büyüklerimiz o tedbiri düşünmüşler. Resûlullah'ın izinden yürüyalim, sünnetine sarıyalım, ehl-i sünnet ve'l-cemaat olalım, ehl-i bid'at olmayalım, Allah'ın rahmetine

erelim; ‘Kim benim sünnetimi ihyâ ederse, âhirette benimle beraber olur.’ diye buyuran Peygamber Efendimiz’in âhirette komşusu olalım.” diye, bize ders olarak hadîs-i şerîfleri okuma vazifesi vermişler.

Bugün bizim bu çalışmalarımızın, okumalarımızın çok mühim bir günü:

Bugün bu okuduğumuz kitap bitecek. Heyecandan tir tir titriyoruz. Hatmedilmiş olacak bu kitap. Tabi yeniden başa geçeceğiz. Size bu hususta biraz bilgi vermek istiyorum.

a. Kur’an Baştan Sona Okunurken Duha Sûresi Gelindiğinde Tekbir Getirilmesi

Biliyorsunuz Kur’ân-ı Kerîm okunduğu zaman, hatırlarsınız;

وَالضُّحَىٰ

*Ve’d-duhâ*¹ sûresine gelindiği zaman “Allahu Ekber” denilir. *Ve’d-duhâ* sûresini okuyunca sahabe-i kirâm “Allahu Ekber” demişler. Çünkü;

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ

¹ 93/Duha, 1.

Ve lesevfe yu'tîke Rabbüke fe-terdâ. “Ey Resûlüm! Rabbin sana âhirette öyle nimetler verecek, öyle ikramlarda bulunacak, öyle muratlarına hâsıl edecek, isteklerini bahşedecek ki hoşnut olacaksın, razı olacaksın, mest olacaksın, memnun olacaksın.”² deyince sahabe-i kirâm dayanamamışlar; sevinçten, zevkten akılları başlarından gitmiş. “Allahu Ekber” demişler. O zamanın töresi, o.

“Duha’ya andolsun ki Rabbin sana darılmadı ve seni terk etmedi.” diye o sûre iniyor. Resûlullah Efendimiz’in kıymetini bildiren bir sûre. Oradan itibaren Kur’ân-ı Kerîm’in sonuna kadar her sûrenin sonunda *Allahu Ekber, Allahu Ekber Lâ ilâhe illallâhu vallahu ekber Allahu Ekber ve lillâhi’l-hamd* diyoruz. Ondan sonra sûreleri okuyoruz, sonuna geliyoruz.

Sonuna geldiğimiz zaman ne yapıyoruz?

Sonunda durmuyoruz. Benim işim artık bitti, tamam. Köylülerin “Unumu eledim, eleğimi duvara astım.” dediği gibi yapmıyoruz.

Ne yapıyoruz?

² 93/Duha, 5.

“Kitabına doyamadım Yâ Rabbi! Sevgisi içimde durmuyor Yâ Rabbi! Ben bu işe yeniden başlıyorum.”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

*Bismillâhirrahmânirrahîm. el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn*³ diye başlıyoruz.

“Yâ Rabbi! Senin kitabını bitirdim ama yine başladım. Bak bitirdiğim mecliste, bitirdiğim zamanda, bitirdiğim yerde hemen yine başından başladım. Doyamadım Yâ Rabbi! Senin kitabından ayrılmam Yâ Rabbi! Ben buna müdavimim, bağlıyım Yâ Rabbi! Sımsıkı sarılmışım.” demiş oluyoruz.

Baş sayfasını okuyoruz, Fâtiha’yı okuyoruz, *Elif, Lâm, Mîm*’i okuyoruz. Artık orada duruyoruz. “Ondan sonrakileri de önümüzdeki zamanlarda okuyacağız, fırsat buldukça okuyacağız.” diye orada duruyoruz. Açıyoruz elimizi, dua ediyoruz.

Neden?

³ 1/Fatiha, 1-2.

Kur'ân-ı Kerîm'i bir yerde bitirmiş olmak, "Artık işim bitti." demek hoş gelmemiş. Âdâba uygun gelmemiş.

Şimdi biz de aynı duygu içindeyiz. Biz bu kitabı seviyoruz.

Neden?

Resûlullah'ın sünneti bu.

Resûlullah'ın sünnetini seviyoruz, onun izinden yürümek istiyoruz. Biz Resûlullah'ın şefaatine nâil olmak istiyoruz. Biz âhirette Resûlullah'a komşu olmak istiyoruz. Biz Resûlullah ne yaptı ise onu yapmak istiyoruz, neden uzak durmuşsa ondan uzak durmak istiyoruz. Ne tavsiye etmişse onu başımızın tacı etmek istiyoruz. Bizi neden men etmişse ondan uzak olmak istiyoruz.

Resûlullah'ın istemediği şey bizden uzak olsun; istemeyiz. Biz Resûlullah'ı istiyoruz. Allah, Resûlullah'ın sevgisini kalbimize yerleştirsin.

Evlatlarımızı da Resûlullah'ın sevgisine göre yetiştirmemiz lazım. "Evlatlarınızı Resûlullah sevgisi ile büyütün." diyor Peygamber Efendimiz.

Siz de bizim evlatlarımızısınız. Evet, içinizde yaşça benden büyük olanlar var, ama bizim yolumuzun töresi böyledir. Talebe hocasının yanında böyledir. Talebe hocasının evlâdı gibidir.

Cevr-i üstad bih ki mihr-i peder demiş Farsça bir atasözü, öyle yazılmış eski kitaplara.

“Hocanın cevr-i cefası, babanın mihr-i vefasından daha kıymetlidir.”

Babası sever, okşar, hocası kaş çatar, ıcabında döver ama hocası daha kıymetlidir. Çünkü hocası insana ilim öğretiyor. Hele hele hoca, din hocası olursa din büyüğü olursa âhîret saadetinin yolunu gösteriyor, takvânın yolunu gösteriyor, mârifetullahı gösteriyor. O daha da kıymetlidir.

O bakımdan biz de sizi Resûlullah’ın sevgisi ile yetiştirmek istiyoruz. Biz sizi Resûlullah’ın sünnetine bağlamakla vazifeliyiz.

Büyüklerimizin çok hoşuma giden bir özelliği var: Biz beş tarikate bağlıyız. Nakşî, Kâdirî, Kübrevî, Sühreverdi, Çeştî tarikatine

bağlıyız. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinden beri töremiz böyle şerefle devam etmiş.

Kâdirî büyükleri de bizim büyüklerimizdir. Kâdirî tarikatının büyüklerinden Eşrefoğlu Rûmî hazretleri var. O da büyüklerimizden, o da üstatlarımızdan. Eşrefiyye şubesini kurmuş, mübarek.

İznik'ten öyle büyük adam çıkar mıymış?

Mısır'dan gelmiş, Hama'da tahsil, terbiye görmüş. O zaman böyle dar hudutlar yok ki. İslâm âleminin neresinde ilim varsa orada eğitim görmüş. Arapçası su gibi, Farsçası mükemmel. Büyük üstatların yanında ders görmüşler, halvet çıkarmışlar, erbainlere girmişler, çileler çekmişler, zikirler etmişler. Dünyayı terk etmişler, Allah'ın rızasını bulmuşlar, gönül gözleri açılmış. Allah'ın sevgili kulu olmuşlar.

Kendilerine “halkı irşat eyleyin” diye berat-ı menşûr verilmiş. Onlar da bu diyarlara İslâm'ı yerleştirmek için gelmişler. İslâm'ın o güzel bayrağını, *Lâ ilâhe illallah* bayrağını bu diyarın burçlarına dikmek için gelmişler, dikmişler. Allah razı olsun. Bu diyarlarda bu bayrağı asırlardır onlar dalgalandırmışlar.

Eşrefoğlu Rûmî hazretlerinin her Şeyi güzel. *Mzekki'n-nfs* diye bir kitabı var; nefisleri terbiye ve tezkiye ettiren kitap, *Kitâbu Mzekki'n-nfs*. Çok güzel bir kitaptır, tatlı ve hoş bir kitaptır, latif bir kitaptır. O kitapta diyor ki;

“Őeyhlerin, mürŐitlerin, tarikat hocalarının vazifesi ikidir: Bir, kullara Allah'ı sevdirmek.”

Tamam, anlaşılıyor.

“Allah Şöyle büyüktür. Allah böyle rahmeti geniŐ Mevlâmız'dır. Allah bize Őu nimetleri Şöyle Şöyle verdi. Her Şey O'nun lütfundan oluyor.” diye anlatacağız.

Kullar da Mevlâ'yı sevecekler:

“Ya! Demek biz yle Rahîm Rabbin kuluy-muŐuz. Demek ki O'na kulluk yapmamız lazım-mıŐ.” diye gözyaŐları dkecekler, Mevlâ'ya bağlanacaklar.

Tamam, anladık. Birinci vazifesi bu.

Öteki vazifesi neymiş?

“İkinci vazifesi, Allah'a kulları sevdirmek.”

Büyük bir söz bu. Çok büyük bir söz. Kim Allah'a bir şeyi mecbur edebilir?

Allah'a kulları sevdirmek. Tevbe Yâ Rabbi! Eşrefoğlu Rûmî hazretleri bu sözü nasıl söylemiş?

Allah'a zorla bir şey yaptırılır mı?

Bir kul Allah'a nasıl sevdirecek?

Şöyle izah ediyor:

“Allah'ın kullarını Resûlullah'ın sünnetine bağlarlar. O zaman Allah onları sever.”

Delil? Bu söze bir delilin var mı, bir hüccetin var mı? Bir ispat edici vesikan var mı?

Var.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

*Kul in küntüm tuhibbûne'llâhe fe'tte-
biûnî yuhbibkümü'llâhu ve yağfir leküm
zünûbeküm. Vallâhu ğafûrun rahîm.*⁴

⁴ 3/Âl-i İmrân, 31.

Bu âyet-i kerîmede bildiriliyor ki;

“Eğer kullar Allah’ın Resûlü’ne ittiba ederlerse, tâbi olurlarsa o zaman.” *Yuhbibkümüllâh*. “Allah da onları sever.”

“Ey Resûlüm! Onlara söyle; eğer siz Allah’ı sevme iddiasındaysanız, ‘Allah’ın iyi kulu olmak istiyoruz, biz Allah’ı seviyoruz, Allah’ın buyruğunu tutacağız.’ diyorsanız.”

Fe’ttebiûnî. “-O zaman ben O’nun peygamberiyim- Bana tâbi olun” de.

“Bildir vazifeni! Sana tâbi olsunlar”

Yuhbibkümü’llâh. “Siz bana tâbi olursanız o zaman ‘Allah da sizi sever.’ diye benim onları ne sebeple seveceğimi onlara bildir.” diyor âyet-i kerîmede Allah *celle celâlüh*.

Ve yağfir leküm zunûbeküm. “O zaman günahlarınızı da afv u mağfiret eder.”

Allah bir kulu sevdi mi, sevgisine layık hâle getirir. Günahlardan, gafletten, cehaletten temizler; içini, dışını, kalbini nurlandırır.

Arkadaşımızın bir tanesi Medine-i Münevvere'ye gitmiş, Peygamber Efendimiz'in şebeke-i saadetinin, türbe-i saadetinin karşısına geçmiş, gözünü kapatmış; bir şey yok.

“Yâ Rabbi! Benim canımı burada al. Mademki Resûlü'nün yüzünü göremiyorum, mademki o kadar körüm, kötüyüm. Yaşamak bana layık değil. Al benim canımı. Benim gibi edepsiz yaşamak bile doğru değildir.” demiş.

O zaman gözünden perdeler açılıvermiş, Resûlullah Efendimiz'i görmüş.

Onun için evliyâullahın vazifesi nedir?

Kendisinin sözünü dinleyen, kendisine tâbi olan insanları Resûlullah'ın sünnetine uydurmaktır. Öyle olunca Allah sever. Öyle olunca Allah affeder. Öyle olunca Allah onu pâk eder. Öyle olunca Allah onu evliyâ eder. Öyle olunca Allah onu iki cihan saadetine nâil eder.

Yolumuz bu. İşin aslı bu. Bizim, âyete dayalı sağlam stratejimiz var. Taktiğimiz, stratejimiz bu. Başka türlü olmaz.

Bir insan bid'at yolunda giderse...

“Bid’at yolunda gidenin Allah farzını, nafilesini, haccını, umresini, namazını, orucunu kabul etmez.” diye burada hadîs-i şerîflerde okuduk.

Allah, bid’at ehlini sevmiyor. İstiyor ki Peygamber Efendimiz’in izinden aynen yürüyelim. O bize numune insan olarak gönderildiğinden bizim de aynen uymamız gerekiyor. Bizim de yaptığımız size bunu anlatmaya çalışmak.

Resûlullah’ın sünnetine uyacaksınız. Resûlullah’ın izinden gideceksiniz. Bid’atlerden uzak duracaksınız. Kur’an’a sarılacaksınız. Efendimiz’in sünnet-i seniyyesine sarılacaksınız. O zaman evliyâ olursunuz, o zaman hakiki mutasavvıf olursunuz, o zaman hakiki derviş olursunuz. Hakiki dervişlik, hakiki müslümanlık demek. O mânaya.

Derviş Farsça, “Fakir” demek.

Fakir oluyor insan, yoksul oluyor. Hiçbir şeyi olmuyor, meteliksiz bir insan oluyor ama Allah’ın kulu olunca her şey onun oluyor.

b. Bir İnsan Allah'a Kul Olunca Her Şey Onun Olur

Bir insanın dostu Allah olunca isterse parası olmasın, isterse hiçbir şeyi olmasın. Ordusu, gücü, kuvveti olmasın. Allah onun işini rast getirince onun tadına doyum olmaz. Onun gücüne erişilmez. Onun karşısında durulmaz.

İşte onun için bizim tekkemizin, dergâhımızın, yolumuzun, üslubu, metodu budur. Biz, sizi Resûlullah'ın sünnetine bağlamaya çalışıyoruz. Yaptığımız, yapmak istediğimiz iş bu.

“Resûlullah'a ümmet olun. Sünnetine bend olun, bağlanın, öyle yaşayın.” diye, bu kitapları okuyoruz, onun için böyle pazar günleri burada ter döküyoruz. Onun için bunları okuyoruz.

Bitince yine okuyacağız. Kur'ân-ı Kerîm'in hatmi gibi yine başına geçeceğiz. Bu kitabı yine okuyacağız. Kaç sene sonra nasip olursa yine hatmedeceğiz, yine döneceğiz, yine hatmedeceğiz, yine döneceğiz, yine hatmedeceğiz.

Suyun içinde şekerin eridiği gibi Resûlullah'ın sünnetinde eriyeceğiz.

Fenâ fî'r-resûl olacak. Resûlullah'ın sünnetine sarılacaksınız, yolunda gideceksiniz. Ümmetin her birisi onun bir numunesi olmaya çalışacak.

Onun için bu hadisleri okuyacağım. Bu son rivayetleri okuyacağım, durmayacağım, besmeleyi çekeceğim, baş tarafına geçeceğim. Kitabın başından yeniden başlayacağız. Çünkü biz buna doyamıyoruz. Biz Resûlullah'ın sünnetine doyamadık, doyamıyoruz. Yine okuyacağız, yine hatırlayacağız, yine o sevapları kazanacağız.

كَانَ يَنَامُ حَتَّى يَنْفُخَ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي وَلَا يَتَوَضَّأُ

Kâne yenâmü hattâ yenfüha sümme yekûmü fe-yüsallî ve lâ yetevedda'.⁵ “Peygamber Efendimiz, solukları belli olacak şekilde uyurdu, nefes alışları muttarip hâle gelirdi, sonra kalkardı, namazı kılardı, abdest almaya lüzum görmezdi.”

⁵ İbn Mâce, "Tahâret", 62, r. 474; Ahmed b. Hanbel, VI, 135, r. 25036; İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, I, 123, r. 1409; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, V, 249, r. 7180; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 41, r. 17852; *Râmûz*, 562, r. 8.

“Peygamber Efendimiz uyurdu, nefes alış-ları muttarip hâle gelirdi.”

Solukları belli olacak şekilde uyuyormuş.

Sümme yekûmu. “Sonra kalkardı.” *Fe-yüsallî ve lâ yetevedda’.* “Namazı kılardı, abdest almaya lüzum görmezdi.”

Bu şöyle izah edilmiş:

En yütimmû salâtehû bi enne ayneyhi yenâmâni ve lâ yenâmu kalbühû ve min hasâisihî enne vudûehû lâ yenkudu bi’n-nevm.

Bu okuduğum izah. Hz. Âişe anamızdan, Âişe-i Sıddıka validemizden böyle rivayet edilmiş.

İzahta demek istiyor ki;

“Peygamber Efendimiz’in namaz içinde nefesi muttaripleşirdi, uyuyormuş gibi o tarzda ses duyulur olurdu. Kalkar namazı tamamlardı, çünkü uyumazdı. Çünkü onun gözleri kapansa da kalbi uyumazdı. Peygamber kalbi olduğundan, abdesti bozulmadığından namazını tamamlardı.”

Peygamber Efendimiz uzun namaz kılardı, gecede iki rekât namaz kılardı. Yarı gecede bir

rekâtı tamamlardı, öteki yarı gece ötekini tamamlardı. Ona uyanlar tahammül edemezdi; o Allahu Ekber diye namaza durduğu zaman kendinden geçerdi. Fâtiha'yı okurdu, Bakara sûresini okurdu, Âmene'r-resûlü'yü okurdu. Ondan sonrasına geçerdi. Arkasındaki insanlar namazı bozmayı düşünürlerdi. Ayakta durmaya tahammül edemezlerdi.

Aşktan, şevkten Resûlullah'ın salâtı, namazı böyle. Allah'ın huzurunda olmanın verdiği şevkten vakitlerin, saatlerin geçişine aldırmazdı. Kimse dayanamazdı.

Secdeye vardığı zaman; "Acaba öldü mü?" diye zevcât-ı tâhirattan merak edenler olurdu. Ayağını tutanlar olurdu. "Acaba sağ mı, yoksa vefat etti de böyle secdede mi kaldı." diye. Kıpırdayınca anlarlardı ki uyumamış, dua ediyor.

اللَّهُمَّ ارْحَمْ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ رَحْمَةً عَامَّةً

*Allâhumme'rham Ümmete Muhammede rahmeten âmmeh.*⁶

⁶ İbn Hibbân, *el-Mecrûhîn*, II, 75, r. 622; Deylemî, *el-Firdevs*, IV, 46, r. 6146; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, II, 77, r. 3212; Hatîb, *Târîhu*

O mübarek gecelerde ümmeti için böyle dua ettiğine dair rivayetler var.

Bir de insan bir yere dayanmadığı zaman uyusa da kendinden geçse de -mesela şurada namazı bekliyor, bağdaş kurmuş veya diz çökmüş kendinden geçti, hatta rüya bile gördü, uyandı, silkindi- abdesti bozulur mu?

Bozulmaz. Bir yere dayanmadığı zaman bozulmaz. Çünkü bir yere dayanmaması, abdestini muhafaza etmesinin garantili alameti oluyor. Yatmış olsa kaçırmış oluyor, kaçırır, kaçırdığının da farkına varmaz.

Ama oturarak durmak, dik bir vaziyette bir yere dayanmadan durmak, abdesti kaçacak bir çeşit hal olmamasının garantisi olduğundan büyüklerimiz bu hükmü vermişler. Efendimiz'in hâlini anlatan rivayetlerden birisini de böylece söylemiş oluyoruz.

كَانَ يَنْزِلُ مِنَ الْمِنْبَرِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَيُكَلِّمُهُ الرَّجُلُ فِي
الْحَاجَةِ فَيُكَلِّمُهُ، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ إِلَى مُصَلَّاهُ فَيُصَلِّي

Bağdâd, VII, 90.; Ukaylî, *ed-Duafâ*, II, 350, r. -1; İbn Adî, *el-Kâmil*, V, 506; Zehebî, *Mizânü'l-i'tidâl*, II, 597; İbnü'l-Kayserânî, *Etrâfu'l-Garâib*, V, 319, r. 5580; *Râmûz*, 77, r. 2.

*Kâne yenzilü mine'l-minberi yevme'l-cum'âti fe-yükellimuhu'r-racülü fî'l-hâceti fe yükellimühû summe yetekaddemü ilâ mu-sallâhü fe-y-sallî.*⁷ “Peygamber Efendimiz cuma günü oldu mu minberden inerdi, önüne birisi çıkıp bir şey sorduğu zaman cevabını verirdi, sonra geçip namaz kılardı.”

Minberle cuma namazı arasında konuşmasında bir mahzur görmezdi. “Konuşabilir, ondan sonra namaz kılabilir.” diye ondan rivayet edilmiş.

Ondan sonra diğer rivayete geliyoruz:

كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ: الصَّلَاةَ الصَّلَاةَ، اتَّقُوا اللَّهَ فِيمَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

*Kâne âhirü kelâmihi es-salâte es-salâh. Itteku'llâhe fî mâ meleket eymanüküm.*⁸

⁷ Ebû Dâvud, "Salât", 246, r. 1120; Tirmizî, "Cum'a", 21, r. 517; Nesâî, "Cum'a", 36, r. 1419; İbn Mâce, "ikâmetü's-salât", 89, r. 1117; Ahmed b. Hanbel, III, 119, r. 12201; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 427, r. 1070; Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, II, 286, r. 1744; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, V, 249, r. 7183; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 62, r. 17967; *Râmûz*, 562, r. 9.

⁸ Ebû Dâvud, "Edeb", 133, r. 5156; İbn Mâce, "Vesâyâ", 1, r. 2698; Ahmed b. Hanbel, I, 78, r. 585; Hâkim, *el-Müstedrek*, III, 59, r. 4388;

“Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ömrü nihayete erip âhirete göçmesi yakınlışınca, en son sözleri şunlardı: ‘Aman, namaza dikkat edin! Ve mriniz altında köleniz olan, mülkiyetinizde bulunan kimseler konusunda da Allah’tan korkun. Onlara zulmetmeyin.’”

Hz. Ali *radiyallahu anh*’ten:

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in ömrü nihayete erip âhirete göçmesi yakınlışınca, vefatı zamanında, en son sözü şuydu:

es-Salâh, es-salâh. “Aman, namaza dikkat, aman namaza dikkat!”

Efendimiz’in en son sözleri; “Namaza dikkat edin!”

İtteku’llâhe fî mâ meleket eymânüküm. “Emriniz altında köleniz olan, mülkiyetinizde bulunan kimseler konusunda da Allah’tan korkun. Onlara zulmetmeyin.” diye esirlerin, kölelerin hukukuna riyeti tavsiye etmiş.

Vefatından evvel, âhirete teşrifinden evvel sözleri bunlar olmuş.

Ebû Ya’lâ, *Müsned*, I, 447, r. 596; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VIII, 19, r. 15800; Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, XI, 70, r. 8195; Râmûz, 562, r. 10.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Namaz dinin direğidir, İslâm'ın şiarıdır. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

“*Lâ ilâhe illallâh Muhammedün Resûlullâh* deyinceye kadar, namaz kılıp zekât verinceye kadar insanlarla savaşmak bana emrolundu.”

Namaz çok önemli. Kılmayanla savaşmak Peygamber Efendimiz'e emrolunmuş.

Onun için ben de bu vesile ile size şunu hatırlatmak isterim:

Namaz, Peygamber Efendimiz'in bize vefatına yakın o telaşlı zamanda en son tavsiyesidir:

“Namaza riayetkâr olun. ‘Namazı terk eden, dininden çok şey kaybetmiş.’ demektir, ‘Çok büyük tehlikede.’ demektir. Ondandır sonra çok daha fena durumlara düşebilir. Namazı kılın!”

Çevrenizdeki insanların, akrabalarınızın, yakınlarınızın, çocuklarınızın, aile fertlerinizin de namaza müdavim olması hususunda şu söylediğim rivayetleri hatırlarınızdan çıkartmayın.

Acımayın çocuğunuza; “Varsın uyusun zavallıcık, çok yoruldu. Okula da gidecek; kalkmasın.”demeyin.

Olmaz. Orada acımıyorsun. Senin yaptığın “acımak” değil. Sen onun ateş'e atılmasına razı oluyorsun. Sen onun namaz kılmayan bir insan olarak yetiştirmeye razı oluyorsun. O büyüyünce namazı hiç kılmayacak. Sen şimdi ona engel olmuyorsun.

“Kalk yavrum, sabah namazının vaktidir. Sabah namazı bu vakitte kılınır.” diye onu kaldırmıyorsun, uykusunu bölmüyorsun, kıyamıyorsun ama cehenneme atılmasına razı oluyorsun.

Onun için namazın Peygamber Efendimiz'in savaş mevzusu olduğunu, namaz kılmayanla savaştığını ve en son sözünün namaz olduğunu hiç unutmamalım.

Hanımlarımız namaz kılacak; kimisi kaytarıyor, kılmıyor. Duyuyorum, biliyorum; İmam Hatip talebesi namaz kılmıyor.

Neden?

Ruh kazanamamış. İmam hatip okuluna gitmiş, ama İslâm'ın inceliklerini öğrenememiş, yüreğine İslâm'ın sevgisi yerleşmemiş, nefsini yenemiyor, şeytanı yenemiyor. Etraf da çok sıkıştırmıyor; bu onu gösterir.

Namaz kılma çağına geldiği zaman, namaza durmadığında çocuk dövülür. Çat! Bir tane patlatırsın, korkutursun. Ondan sonra namaz kılmama durumuna düşmez. İlk önce korkuyla alıştıırırsın, ihtiyat hâline geldikten sonra kendisi kılar.

Bir taraftan da ikna edeceksin:

“Bak, namaz şöyle güzeldir, Allah böyle emretmiştir. Allah'ın emrini tutmayanlar şu cezayı çekecek. Namaz kılmayan bir insan, âhirette seksen bin yıl yanarak bunun cezasını çekecek.” diye cezasını öğretmek lazım.

c. Namaza Küçükken Alıştırmak

Namaza müdavim etmeye, küçükten alıştırmak lazım. Çocuk küçükten uyanmaya, kılmaya alışsın. Ondan sonra ona mükâfât verin, para verin, hediye verin, renkli işlemeli takke alıverin, kızsız güzel başörtü alıverin, cebine para koyuverin.

“Bak, sen namazları kılıyorsun diye sana bu hediyeleri aldım” diye hediye getiriverin.

“İşlemeli seccade, bak bu senin seccaden, özel seccaden. Hadi bakalım, yavrucuğum!” diye seccade verin.

Onore edin. Gönlünü alacak şeyler söyleyin, namaza alıştıran.

Namaz dinin direğidir. Bu namaz, insanı ibadetlere bağlıyor. İbadetler insanı Allah’a bağlıyor. Böylece dünya ve âhiretin fitnelerinden, şerlerinden insan kurtulmuş oluyor. Kılmadığı zaman da şeytanın ağına düşmüş oluyor.

“Şeytan onu avlayacak, yiyecek, parçalayacak, cehenneme gitmesine sebep olacak.” diye bir tehlike belirmiş oluyor. Onun için *es-salâh*, *es-salâh* “Aman, namaza dikkat, aman namaza dikkat!” demiş Efendimiz.

Âhirete geçerken bize bu tavsiyesi var.

Ondan sonra da; “Elinizin altındakilerin hukukuna riayet edin.” diye tavsiye etmiş.

“Kölelerinizin hukukuna riayet edin!”

Aç bırakmayın, açık bırakmayın. İhtiyaçlarını görün, dövmeyin, sövmeyin, zulmetmeyin, haksızlık etmeyin. Hani “köle” diye Bilâli Habeşî *radıyallahu anh*'e ne zulümler yapmışlar.

Çölde ateşler yakıp sırtını bastırmışlar, işkence etmişler. “Allah’a inanma, bizim putlarımıza inan!” diye zorlamışlar. O; “ehad, ehad, ehad” “tektir, Allah tektir” diye bütün işkencelere karşı durmuş. Ebû Bekir Sıddîk Efendimiz, kat kat fazla para ödeyip onu kölelikten kurtarmış.

“Köledir.” diye, “Karadır.” diye, “Mevki makamı yoktur.” diye insanlar maalesef elleri altındakilere zulmederler.

Kimse kimseye zulmetmesin. Beyler aile fertlerine, valiler belde ahalisine, devlet başkanları ülke ahalisine, güç sahibi güçsüze zulmetmesin. Çünkü bir gün gelecek hak sahibi hakkını alacak.

“Boynuzsuz koyun bile boynuzlu koyundan hakkını alacak.” diye büyüklerimiz bildirmiş.

O günde ana baba, evlat kardeş, karı koca birbirinden kaçacak. O günü unutmamak lazımdır.

كَانَ آخِرُ مَا تَكَلَّمَ بِهِ أَنْ قَالَ: قَاتِلَ اللّٰهُ الْيَهُودَ
وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ. لَا
يُبْقِينَ دِينَانِ بِأَرْضِ الْعَرَبِ

*Kâne âhirü mâ tekelleme bihî en kâle
kâtele'llâhe'l-yehûde ve'n-nesârâ itte hazû
kubûra enbiyâihim mesâcide lâ yebkayenne
dînânî bi ardı'l-arab⁹*

Peygamber Efendimiz'in son söylediği sözlerden birisi de şuydu:

“Allah yahudileri, nasranîleri, hıristiyanları kahreylesin ki onlar peygamberlerinin kabirlerini mescit ittihaz ettiler. Peygamberlerine, peygamberlerinin kabirlerine tapındılar.”

⁹ Muvatta', "Câmi", r. 17; Abdürrezzak, *Musannef*, VI, 54, r. 9987; Abdürrezzak, *Musannef*, X, 359, r. 19368; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, IX, 350, r. 18750; Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, VI, 224, r. 11740; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, V, 251, r. 7190; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 147, r. 18443; Râmûz, 562, r. 11.

Bu hadîs-i şerîfte de şöyle buyuruluyor:

“Peygamber Efendimiz’in son söylediği sözlerden birisi de şuydu: Allah yahudileri, nasranîleri, hıristiyanları kahreylesin.”

Kâtele; “Allah onlarla savaşsın.” demek.

Savaştı mı da kahreder tabi. Allah bir kavme savaş açtı mı onunla mukatele etti mi onları mahveder.

“Allah onları mahvetsin, Allah’ın kahrına uğrasınlar!” demek.

Onlar ne yaptılar?

“Peygamberlerinin kabirlerini mescit itti-haz ettiler. Peygamberlerine tapındılar, peygamberlerinin kabirlerine tapındılar.” Ne yanlış iş yaptılar.

قَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى
الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ

Ve kâleti’l-yehûdü Uzeyrun’ibnu’llâhi ve kâleti’n-nesârâ Mesihu’bnullâh

Biliyorsunuz yahudiler; “Üzeyir Allah’ın oğludur.” dediler. Hıristiyanlar da; “Hz. İsa, Allah’ın oğludur.” dediler.”¹⁰

Hâşâ, sümme hâşâ, sümme hâşâ, sümme hâşâ. Yalan söylediler, yanlış söylediler, anlayışsızlık gösterdiler. Allah’ın peygamberlerini Rab edindiler, peygamberlere tapındılar. Onlara beddua ediyor.

Ne demek istiyor?

“Siz böyle yapmayın, sadece Allah’a ibadet edin.” demek istiyor.

Peygamber Efendimiz’in en şerefli vasıflarından, sıfatlarından, en sevdiği sıfatlarından bir tanesi neydi?

Abd olması.

O, onu sevdiği için biz de ne diyoruz?

Eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû. “Şehadet ederiz ki Muhammed Allah’ın hem kuludur hem de resûlüdür.”

Evet, kulu ama ne kul!

Muhammedün beşerün lâ ke’l-beşer.

¹⁰ 9/Tevbe, 30.

Keennehü'l-yâkûtü beyne'l-hacer.

“Muhammed bir beşerdir, ama beşer gibi değil. Emsalsiz bir beşer, benzeri olmayan bir beşer. Bir insan, ama başka onun gibisi yok. Misli olmayan bir insan. Sanki o taşların arasında elmas gibi, yakut gibi.”

Yakut da bir taş.

Yüzüğün taşı neden?

“Elmaktan, yakuttan” diyoruz.

Ona da “taş” demişler ama o kıymetli taş.

Kaldırım taşı nerede, çakıl taşı nerede; yakut, elmas, zümrüt nerede?

Peygamber Efendimiz öyle bir kimsedir. *Abdühû ve resûlühû*. Onunla iftihar ediyordu ve onu bize bildiriyordu. Biliyor ki insanlar sevdikleri insanları putlaştırırlar. Putlaştırmaları!

Peygamberlerinin kabirlerini mescit itti-haz edinmişler, onlara tapınmışlar, onlara Rablik sıfatı vermişler.

Yanlış!

Böyle olmasın, “Kul olduğu bilinsin.” diye en son anında bunu söylemiş. Biz de kulu olduğunu biliyoruz, sevgili bir kulu olduğunu biliyoruz. Beşer gibi yaşadığını ama müstesna bir beşer olduğunu seyyidu’l-evvelîn ve’l-âhirîn olduğunu biliyoruz. Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* onu anlatmak istemiş.

Sonra ne dedi?

Lâ yebkayenne dînânî bi ardı’l-arab.
“Arapların diyarları olan şu benim beldele-
rimde, şu Arabistan’da sakın iki din kalmasın.
Hepsi bir din olsun. Hepsi Allah’ın razı olduğu
din olan İslâm olsun. İkinci bir inanç kalmasın”
diye tavsiye etmiş.

“Dininizi yayın, başka dinlere tâbi olma-
yın, başka dinlerin tâbilerini ıslah edin, ikaz
edin, irşad edin, tebliğ edin, ilâ-i kelimetullah
yapın, anlatın ve yeryüzüne İslâm’ı hâkim kı-
lın.”

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

İnne'd-dîne inda'llâhi'l-İslâm. “Allah in-
dinde makbul olan, geçerli olan din; sadece ve
sadece İslâm dinidir.”¹¹

Başka din yok! Başka makbul din yok!

Ben hocayım, siz talebesiniz, o tüccar,
berikisi memur, ötekisi esnaf. Asıl vazifemiz
Allah'ın dinine hizmet etmektir. Doktor veya
mühendis veya şöyle veya böyle. Asıl hizmeti-
miz Allah'ın dinine olacak. Allah'ın dinini yay-
maya olacak. Yeryüzünde Allah'ın dininden
başka din bırakmayacağız. Anlatacağız, ikna
edeceğiz:

Utanmıyor musunuz? Elinizle putu yapı-
yorsunuz, karşısına geçiyorsunuz tapınıyor su-
nuz, kutsiyet ithaf ediyorsunuz.

Utanmıyor musunuz? “Mööö” diye bağırın
öküze tapıyorsunuz? Hıristiyanlar puta tapı-
yor. Elleriyle yapmış -hangi sanatkâr yapmışsa
alçıdan, tahtadan- karşıya koymuşlar. Çıplak
bir adamcağız, kolları sarkmış, çarmıha geril-
miş...

وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ

¹¹ 3/Âl-i İmrân 19.

Ve mâ katelûhü ve mâ salebûhü ve lâkin şübbihe lehüm ¹²

Allah peygamberlerini korumaz mı? Hiç öyle şey olur mu?

Ondan sonra elleriyle yaptıkları putun karşısında renkten renge giriyorlar, haç çıkarıyorlar, eğiliyorlar, dua ediyorlar. Yirminci yüzyılda böyle saçma şey mi olur?

Allah'a, kâinatın sahibi olan, gücün kudretin sahibi olan her şeyi yaratan Mevlâ'ya ibadet etmek varken ağaca, puta, taşa tapılır mı?

Tapıyorlar.

Öküze tapılır mı?

Hintliler tapıyor. Beş yüz milyon insan öküze tapıyor.

Japonlar güneşe tapıyor, imparatorlar güneşin oğluymuş! Bu oğlu niye yanmadan geldi buraya?

Güneşin oğlu ise cayır cayır yanması, buhar olması lazımdı. Bu kadar da aklınız yok mu sizin? Güneşin oğluymuş! Bu güneşin hiç öyle babalık hâli var mı? Baba olacak bir hâli var

¹² 4/Nisâ, 157.

mı? Gülüyoruz değil mi? Ama acınacak, ağlanacak bir durum. Dünyanın teknolojisini üreten Japonya, güneşin oğluna tapınıyor.

Ne yapacağız?

Anlatacağız. Allah'ın dinini yayacağız.

Nasıl olacak?

Gayret edeceğiz, çalışacağız, kesenin ağzını açacağız. Paraları hak yolda harcayacağız, Allah için sarf edeceğiz. Paraları biriktirmek değil ki bizim görevimiz, Allah için hizmet etmek. Allah için müessese kuracağız, mektep kuracağız, talebe yetiştireceğiz, hoca yetiştireceğiz.

Geçen sefer başka yerde söyledim, şimdi “Vebal size gelsin.” diye size de söylüyorum:

Güney Afrika'dan, oranın cemaatinden bir yetkili kişi, bizim buraya; “Türkiye'den İngilizce bilen iki tane hocaefendi istiyoruz.” diye mektup yazmış.

Burada İlim Yayma Cemiyeti'nin başkanı olan zât-ı muhterem de;

“Hocam, aradım, taradım. Koca Türkiye'de 55 milyonun içinde tıklar tıklar İngilizce

vaaz verecek, İslâm'ı çok iyi bilen bir hoca bulamadım, utandım, yerin dibine girdim.” diyor.

“Ayıbımızı kimse bilmesin.” diye şöyle mektup yazmış:

“Siz, bize tam Ramazan ayında müracaat ettiniz. Bizim hocaefendiler de Avrupa'ya İslâm'ı anlatmaya gittiler. Onun için bir dahaki sene müracaat ederseniz inşaallah size bir hoca göndeririz. Bu bir sene içerisinde hoca bulmaya çalışacağım.” diyor.

Telaşlı, bana söylüyor. Ben de dedim ki;

“Gel, ben seni bir bir müesseseye götüreceğim, gör.”

Aldım, Ahmet Kamil tekkesine götürdüm. Orada biz “Hadis Enstitüsü” kurduk. Müdürün karşısına oturttuk. Müdür bizim kardeşimiz. Bunlar ikisi büyük, muhterem, iki zengin; iktidarlı, mâli bakımdan güçlü kimse.

“Bizim bu enstitümüzü anlat.” dedim.

Dedi ki;

“Bizim 30 tane talebemiz var. Bu 30 talebemizin hepsi mastır yapıyor. Yüksek tahsili

bitirmiş. Dinî sahada mastır yapıyor, daha yüksek tahsil yapıyor. Bir iki tanesi de doktora yapıyor, mütehasıs olacak.”

Hepsiyle iftihar ettik. Hepsi ateş gibi, cevval, çalışkan, Arapçası güzel kardeşlerimiz. Şimdi ben onlara;

“Bakın, sizin paranız var. Siz mâlî bakımdan destekleyin; biz bu kardeşlerimize üç sene daha İngilizce tedrisat yapalım. Bütün öğrendikleri hadisleri, âyetleri bir de İngilizce anlatalım. Bunların dili, kulakları İngilizce’ye iyice yatsın. Sonra bunları dünyanın her diyarına gönderelim. Brezilya’ya, Güney Afrika’ya, Tayland’a Amerika’ya nereden istiyorlarsa oraya gönderelim ve bunlar İslâm’ı orada anlatsınlar. İngilizce, gayet güzel, gayet fasih bir şekilde anlatsınlar. Ahaliyi müslüman etsinler. Çünkü anlayan müslüman oluyor.” demek istedim.

Ben Adelayt şehrine gittim, Avustralya’da grev oldu, uçağımızı havaalanına indirdiler. Üç gün orada otelde bizi misafir ettiler. Allah’ın hikmeti, Ramazan günü orada bazı insanlarla tanıştım. Camide namaz kıldık, onlarla toplandılar yaptık.

Adelayt şehrinde bir doktorla tanıştım. Budist imiş. Budizm dinine mensupmuş, müslüman olmuş. İslâm cemiyetine başkan seçmişler. Harıl harıl İslâm'a çalışıyor.

Anlatırsak, İslâm'ı öğretirsek gelirler. Ve biz bir insanın müslüman olmasına sebep olursak dünyaları elde etmiş kadar sevap kazanırız. Dünyaya ve dünyanın içindeki her şeye sahip olmaktan daha büyük sevap.

Kardeşlerimiz Arapça'yı biliyorlar, dini biliyorlar, hafız oluyorlar ama İngilizce bilmiyorlar. Kesenin ağzını açalım, burada bir lisan okulu açalım.

“Yüksek tahsil yapmış, doktora yapmış hocaefendiler, Arapça'yı su gibi bilen hocaefendiler, sadece İngilizce'yi dört sene okurlar; dünyanın her yerine hoca olarak giderler.” diye, bir müessese kuralım, şu çocukları yetiştirelim, Allah'ın dinini dünyanın her yerine yayalım.

Dedelerimiz kılıçla atla dereleri, tepeleri, dağları, kıtaları geçip ta Almanyalara kadar İslâm dinini götürmüşler. Şimdi de fırsat böyle. Adamlar kendileri istiyor. Hoca istiyor.

Hâkim de istediler benden;

“Hocam, İslâm fıkhına göre aramızdaki davaları çözecek, halledecek hâkim gönderin bize.” dediler.

Yetiştirmemiz lazım. Bizim hukuk fakültesi gençlerimize soruyoruz. Medeni hukuku biliyor.

“İslâm hukukunu biliyor musun?”

“Bilmiyorum hocam.”

Kusura bakma, bilmiyor. Yüksek İslâm Enstitüsü’nden veya falanca yerden mezun kardeşlerimize üç-dört sene hukuk tahsili yaptırırsak, büyük hocalarda İslâm hukukunu okuttursak, ondan sonra üç dört sene de İngilizce öğreterek dünyanın her yerine gönderebiliriz. Amerika’yı müslüman yaparız.

Güney Amerika’da, Brezilya’da müslüman cemaatleri varmış; istiyorlar. Takvâ ehli insan istiyorlar.

Onun için yeryüzünde ikinci bir din kalması için çalışmamız lazım. Çalışmak için masraf lazım, müessese lazım, bu müesseselerin yaşaması için de para lazım. Gözü kör olasıca

para olmadan da olmuyor. Hepimiz yardım edeceğiz.

Vaazda söylüyorum, konuşmalarım da söylüyorum. Benim beş parası olmayan kardeşim geliyor, harçlığından çıkarttığı paradan veriyor. Kendisi oruç tutmaya razı, zenginler duymuyor.

Olmaz!

Allah'ın hikmeti. Kimisinde para var, hayır hizmet duygusu zayıf; kimisinde hayır hizmet duygusu şaheser, onun da parası pulu yok.

Bir cemaate, bir cami dolusu insana; “Şu konuda hayır yapın.” diyorsun, otuz bin lira para toplanır.

“Maşallah, Allah bereket versin” diyor-sun.

Ben bu otuz bin liranın on mislini sana hemen şimdi vereyim. Hemen şimdi yüz mislisini vereyim. Bu otuz bin liraya İslâm'ın hizmeti yürür mü?

Akıl var, mantık var. Bir gazoz şişesinin şu kadar para olduğu zamanda otuz bin liraya dine hizmet mi olur?

Müesseseleri kurun. Beğenmiyorsanız, güvenmiyorsanız başına kendiniz geçin, çalıştırın. Ben yapılacak işleri söylüyorum, siz de parasını bulun.

Beni onun bunun karşısında kapı kapı para toplamak için mi görevlendireceksiniz? Vaktimi o işle mi geçireyim?

Herkes elinde ne imkânı varsa o çalışmayı yapacak ve o paralar Allah yoluna sarf edilecek. Allah sevap yazacak, mükâfât verecek. Bunları unutmayın.

Yeryüzünde başka bir dinin kalmamasına çalışmamız lazım. Yarım yamalak çalışmayla olmaz. Ciddi çalışmamız lazım, yetmiyor.

Ben İlahiyat fakültesinin profesörüyüm. Yirmi yedi senelik, otuz senelik tecrübem var. Oradan gelmiş birisi olarak konuşuyorum. İlahiyat fakültesi yetmiyor. Yetmediği için biz Hadis Enstitüsü'nü kurduk. İlahiyat fakültesinden seçme, çalışkan talebeleri alıyoruz. Üç sene, dört sene daha okutuyoruz. İkinci bir tahsil ediyor.

Bu da yetmiyor. Bunun yanına üç sene, dört sene daha bir İngilizce tahsil yapalım. İngilizce konuşabilir hâle gelsinler. Dünyanın her yerine hoca gönderelim. Fatih Sultan Mehmed ordu göndermiş. Biz de şimdi hoca göndereyim. Hocalar daha kıymetli. Ordu savaşta ya yener ya yenilir. Ama hoca, İslâm'ı anlattı mı kazanır. Allah bereketini veriyor.

Avustralya maceralarımdan. Pakistanlı kardeşlerimizin tebliğ cemaati var. Bunlar çıkmışlar, şehir şehir gidiyorlar. Oralarda, camilerde vesairelerde toplantı yapıyorlar. Çağırıyorlar, İslâm'ı anlatıyorlar. Dinleyen dinliyor, dinlemeyen dinlemiyor.

Neyse bir köye, ağaçlık, çayır bir yere gitmişler. Orada namaz vakti gelmiş, bir tanesi elini kulağına getirmiş. Yanık yanık bir ezan okumuş. Allahu ekber Allahu ekber! Saf bağlamışlar, o vaktin namazını kılmışlar.

Köyün ahali Avustralyalılar gelmişler, hüngür hüngür ağlıyorlarmış. “Neydi o sizin söylediğiniz?”

“Biz bunları dedelerimizden duyardık. Nedir bunlar?” diye hüngür hüngür ağlamışlar.

İncelenmiş, anlaşılmış ki bunlar Afganistan'dan Avustralya'ya yerleştirilmiş, çağrılmış, getirilmiş, oralarda çalıştırılmış insanlarmış. İslâm'ı unutmuşlar, hıristiyanlaşmışlar.

Namazdan niyazdan, ezandan haberleri yok, ama ezan okununca; "Dedelerimiz de böyle bir şeyler okurlardı." diye oradan hatırlamışlar.

Kardeşlerimiz bunu anlayınca; "Siz müslümansınız." diye, o köye birkaç defa daha gitmişler. O köy şimdi yeniden müslüman olmuş. Çalışınca Allah bereketini veriyor.

İşte hepimiz böyle Allah'ın dinine çalışmalıyız.

Hangi meslekten olursak olalım. Hiç olmazsa yıllık iznimizi Allah yoluna sarf edelim. On bir ay dünya için çalıştın. Bir aylık tatilin var.

Bir aylık tatilinde de kalkıp deniz kenarında çıplakların arasında vakti günahla mı geçireceksin?

Yoksa; "Şu bir aylık vaktimde de Allah'ın dinine hizmet edeyim, gezeyim, anlatayım."

diye Allah'ın dininin tebliğinde mi harcayacaksınız?

“Hani ne yapayım? Geçim derdi, vaktim yok.” filan demek mazeret değil. Vallahi mazeret değil!

Çünkü bir aylık tatili olduğu zaman pekâlâ deniz kenarında, plajda, yüzmesini kavrulmasını kebab olmasını biliyor. Para da veriyor, losyonlar alıyor, kremler sürüyor. “Bronz olacağım.” diye masraf da ediyor.

Tatil köyüne gitmek için, oradan yer ayırtmak için ne kadar paralar veriliyor.

Onun için insafa gelelim, ibret alalım. Resûlullah'ın şu sözünü unutmayalım.

“Yeryüzünde ikinci bir din kalmasın. İki din kalmasın. Bir İslâm kalsın. Sadece Allah'a ibadet edilsin.”

Batıl dinlerin hepsi artık silinsin, yeryüzünde hükmü kalmasın. Artık insanlar aldatılmasın!

كَانَ آخِرُ مَا تَكَلَّمَ بِهِ: جَلَالَ رَبِّي الرَّفِيعَ، فَقَدْ بَلَغْتُ،

ثُمَّ قَضَى

*Kâne âhirü mâ tekelleme bihî celâle rabbiye'r-refî'i fe-kad belleğtü sümme kudiye.*¹³
“-Efendimiz- ‘Ben yüceler yücesi Rabbimin celâlini tercih ediyorum. Onu ihtiyar ediyorum, Onu seçiyorum ve hepsini eksiksiz tebliğ ettim.’ dedi sonra ruhu kabzolundu.”

Burada Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin Enes *radiyallahu anh*'ten rivayet edildiğine göre en son söyleyip de artık ağzını kapattığı kelimeler şunlar olarak anlatılıyor:

Celâle rabbiye'r-refî', izahında *ene ah-târü, celâle rabbî* demek diyorlar.

“Ben Rabbimin, yüce Rabbimin yüceler yücesi Rabbimin celâlini tercih ediyorum.”

Celâle rabbîye'r-refî' “-Efendimiz- Ben yüce Rabbimin celâlini tercih ediyorum. Onu ihtiyar ediyorum, onu seçiyorum” *Kad belleğtü.* “‘Tebliğ ettim. Muhakkak hepsini eksiksiz tebliğ ettim.’ dedi.” *Sümme kudiye* “Sonra ruhu kabzolundu.” Efendimiz ahirete göçtü.

¹³ Hâkim, *el-Müstedrek*, III, 58, r. 4387; Münâvî, *Feyzu'l-Kadir*, V, 251, r. 7191; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 147, r. 18445; XI, 468, r. 32200; İbn Hacer, *İthâfü'l-mehera*, II, 36, r. 1158; *Râmûz*, 562, r. 12.

Şimdi bu ne demek acaba?

Bir başka hadîs-i şerîfte buyuruluyor ki;

“Azrail *aleyhisselam* gidip de hiçbir peygamberi kıştırıp kenarda canını alamaz.”

Hiçbir peygamberi bu üslupla alamaz. İhtiyar, seçme hakkı kendisine verilir.

“Ey benim sevgili kulum, Ey benim peygamberim! Yaşamaya devam etmek mi istiyorsun, yoksa huzuruma gelmeyi mi istiyorsun?” diye kendisine sorulur.

Ne isterse öyle yapılır. Onlar Allah’ın peygamberi, sıradan insanlar değil. Kendine tercih hakkı verilir. Edebe riayet edilir. O da, o *melekü’l-mevt* de onun ne kadar büyük zât olduğunu biliyor.

Bu sözlerden ben şunu anlıyorum ki Allahu Teâlâ hazretleri tarafından; “Ey kulum! Ne dersin yanıma gelmeyi mi tercih edersin, daha vazife görmeyi mi tercih edersin?” diye demek ki kendisine seçme hakkı arz olunmuş.

O zaman diyor ki;

Celâle rabbiye’r-refî’i. “Ben Rabbimin, yüceler yücesi Rabbimin celâline kavuşmayı

tercih ediyorum. Onun tarafını tercih ediyorum.”

Ne olacak bu hayat?

Yapmış işte.

Kad belleğtü. “Allah’ın bana emrettiği vazifeleri, hepsini tebliğ ettim. Sana gelmek istiyorum Yâ Rabbi!” demiş oluyor.

Öyle dedi ve âhirete öyle göçtü. En son sözü böyle oldu. Allah, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in şefaatine nâil eylesin. Âhirete göçüşü böyle oldu.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

آتَى بَابَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَأَسْتَفْتِحُ، فَيَقُولُ
الْخَازِنُ: مَنْ أَنْتَ؟ فَأَقُولُ: مُحَمَّدٌ، فَيَقُولُ: بِكَ أُمِرْتُ
أَنْ لَا أَفْتَحَ لِأَحَدٍ قَبْلَكَ

*Âtî bâbe’l-cenneti yevme’l-kiyâmeti fe-esteftihu fe-yekûlü’l-hâzinü. Men ente? Fe ekûl, Muhammed. Fe-yekûlü bike ümirtü en lâ eftehâ li ehadin kableke.*¹⁴

¹⁴ Müslim, "Îmân", r. 333; Ahmed b. Hanbel, III, 136, r. 12397; Hâkim, *el-Müstedrek*, I, 271, r. 488; Abd b. Humejd, *Müsned*, II, 678, r. 1269;

Sadaka Resûlullâh fi mâ kâl ev kemâ kâl.

“Kıyamet günü ben cennetin kapısına geleceğim. Cennetin kapısına gelince; ‘Kapı açıl-sın.’ diye talep edeceğim. O zaman o kapının bekçisi olan melek diyecek ki; *Men ente?* ‘Kim-sin sen ya mübarek?’ Ben diyeceğim ki; ‘Ben Muhammed’im.’ Onun üzerine melek diyecek ki; ‘Yâ Resûlallah! Senden önce bu kapıyı başka hiç kimseye açmamak üzere emrolun-muştum’”

Râmûz kitabının birinci hadîs-i şerifi. Ba-kın nasıl başı sonuna uygun düşüyor.

Enes b. *Mâlik radiyallahu anh*’ten Ahmed b. Hanbel ve İmam Müslim, bu hadîs-i şerîfi ri-vayet etmişler.

Birinci hadîs-i şerîfe geldik.

Sonda Peygamber Efendimiz’in nasıl vefat ettiğini, nasıl tercih ettiğini, neyi tercih etti-ğini gördük. Efendimiz’in ahireti tercih ettiğini gördük.

Ebû Avâne, *Müsned*, I, 138, r. 418; Deylemî, *el-Firdevs*, I, 423, r. 1718; Begavî, *Şerhu's-sünne*, XV, 167, r. 4339; Münâvî, *Feyzu'l-Kadîr*, I, 35, r. 2; *Râmûz*, 3, r. 1.

Onun *celâle rabbiye'r-refî'i* “Ben yüceler yücesi refî’ Rabbimin celâlini tercih ediyorum, O’nun yanına gitmek istiyorum.” deyip âhirete göçtüğünü okuduk.

Burada da buyuruluyor ki;

Âtî bâbe’l-cenneti yevme’l-kıyâmeti.
“Kıyamet günü ben cennetin kapısına geleceğim.”

Resûllullah sallallahu aleyhi vesellem
Efendimiz cennetin kapısına geleceğini bildiriyor. Gelecek, kapının önünde; cennetin kapısı var, bekçisi var. Orada cennet bekçisi melek, *Rıdvan* var.

Fe-esteftihu. “Açılsın şu kapı.” diye kapının açılmasını talep edeceğim. *Fe-yekûlü’l-hâzinü.* “O zaman o kapının bekçisi olan melek diyecek ki.” *Men ente?* “Kimsin sen ya mübarek?”

“‘Aç kapıyı’ diyorsun. Gelmişsin arkanda bi-gayr-i hisâb cennete girecek insanlarla kapıya dayanmışsın. Kimsin sen ya mübarek” diye o melek soracak.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor:

Fe-ekûl. “Diyeceğim ki” *Muhammed.* “Ben Muhammed'im. Ben Allah'ın has kulu, has peygamberi, âhir zaman peygamberi sey-yidü'l-evvelîn ve'l-âhirîn Muhammedü'l-emînim.” diye kendini tanıttacak.

Burada birazcık durup bir şey söylemek istiyorum. Bir eve gittiniz, zili çaldınız. Efendimiz'in terbiyesini biliyorsunuz.

Ne yapardı?

Ya kapıya arkası dönük dururdu ya yan dururdu. Direk kapıya bakmazdı. Doğrudan doğruya bakmazdı. Çünkü kapıyı açan bir kimse kadın olabilir. Kendi kocası geldi sanır, çocuğu geldi sanır, saçları açık olabilir, göğsü bağı açık olabilir.

Onun için kapı çalındığı zaman Efendimiz böyle dururdu, bizde edep öyledir. Çaldıktan sonra kapıda yan ya da arkası dönük duracağız.

“Buyrun, kim o?” deyince; “Falancayla görüşmek istiyorum.” denecek.

Yalnız bizim lisanımızda “Kim o?” deniliyor.

Kapı çalındığı zaman bir ses geliyor içeriden:

“Kim o?”

“Ben!”

Fesübhanallah! Herkes “Ben.” diyor. “Ben” sözü bir şey ifade etmiyor ki. Adını söyleyeceksin, kim olduğunu söyleyeceksin. “İsmim Esad, filancayım, falancayım.”

İsmi söyleyeceksin. “Ben” sözü doğru değil.

Burada da Efendimiz’in cevabından onu hatırladım. *Men ente?* “Sen kimsin ya mübarek?” diye melek sorunca, o da diyor ki;

“Ben Muhammed’im.”

Burada güzelce edep öğreniyoruz. İsmi söylüyor. Meleğin cevabına bakın:

Fe-yekûlü. “Melek onun üzerine diyecek ki.” *Bike ümirtü en lâ eftehâ li ehadin kab-leke.* “Senden önce bu kapıyı başka hiç kimseye açmamak üzere emrolunmuştum Yâ Resûlullah! Allah’tan emir böyleydi.”

“Ey meleğim! Sen bu kapının bekçisisin. Bu kapıdan önce Muhammed-i Mustafâ’m geçecek. Ondan önce bu kapıyı sakın kimseye açmayasın. İlk önce o geçecek. O ilk giriş şerefi,

ona ait olacak.” diye Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* tavsiye edilmiş olduğu için melek de diyecek ki;

“Allah bana böyle emretmişti, böyle tavsiye etmişti yâ Resûlullah! Senden önce bu kapıyı zaten kimseye açmayacaktım. Mademki sensin, buyur.” diyecek ve cennete Peygamber Efendimiz girecek.

Cennete Peygamber Efendimiz’le beraber girenlere; *duhûl-i evvelîn* derler.

Dühûl burada *füûl* vezninde ama mastar değildir. Girmek mânasına gelmiyor. *Dâhîl* kelimesinin çoğuludur. *Dehale* gibi. Burada ism-i fâilin cem’idir.

Dühûl demek *sücûd* gibi *rükû’* gibi. *Sâcid*’in cem’i *sücûd* geliyor. *Râki’i*’in cem’i *rukû’* geliyor. Onun gibi.

Dühûl de ne demek?

“Dâhil olanlar.”

Dühûl-i evvelîn ne demek?

“Cennete ilk girecek kimseler.”

Bunlar nasıl kimseler?

d. Hesapsız Cennete Girecek Olan Yetmiş Bin Kişi

Cennete bi-gayr-i hisâb girecekler. Hepsinin kalbi aynı, pırlanta gibi kalbe sahip, pırlanta gibi insanlar. Tepeden tırnağa nur insanlar, yetmiş bin kişi cennete bigayr-i hisâb girecek.

Allah'ın lütfu ile defter açılmadan, divan kurulmadan, hesaba çekilmeden, zahmet çekmeden, ter dökmeden duhûl-i evvelîn ile cennete girecekler.

“Yetmiş bin kişi girecek.” diye, bildirilince, Peygamber Efendimiz bir başka hadîs-i şerîfte;

“Ben Rabbimden artırılmasını istedim. Yâ Rabbi! Daha da arttırsan. Daha fazla kul girse.” diye istedim” diyor.

O zaman Allahu Teâlâ hazretleri; bu yetmiş bin mübareğin her birine, yetmişer bin kişi bağışladı. Yetmiş bin çarpı yetmiş bin, dört milyon dokuz yüz bin kişi. Ve “Rabbimin avuçlarından bir avuç kul daha.”

Hani biz kum filan avuçlarız. Veya hazineye gelmiş bir insan bir sürü yüzük taşları, elmaslar var. “Avuçla bakalım bir avuç, bir avuç daha...”

“Rabbimin, Rahmân olan Rabbimin avuçlarıyla bir avuç kul daha!” diyor. Dört milyon dokuz yüz bin artı ilave bir de bir avuç kul daha ama kimin avucu?

“Rahmân’ın avuçlamasıyla bir avuç kul daha.”

Bir büyük miktar daha girecek.

Dört milyon...

“Yetmiş bin kişi “has kul” olarak girecek. Her birine yetmiş bin kişi bağışlanmış olarak dört milyon dokuz yüz bin kişi girecek. Bir de bir miktar daha.”

Artık her şeyin esrarını yine Allahu Teâlâ hazretleri bilir. Öyle bi-gayr-i hisâb cennete girecekler. Sıkıntı çekmeden, zahmete uğramadan, eza cefaya uğramadan, hesabın telaşına düşmeden.

Zaten bazı insanlar hesaba çekilirken Allah’ın bazı has kulları nerede olacak?

Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde olacak. Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde sefa sürecekle. İnsanlar onları aşağıdan bizim yıldızları seyrettiğimiz gibi, yukarıya bakıp bakıp seyredecekler. "Kim bu mübarekler" diye hayran kalacaklar, imrenecekler, gıpta edecekler.

Bunlar kimlerdir biliyor musunuz?

Bunların hakkında hadîs-i şerîfler var. *Seb'atün yuzillühümü'llâh* diye *Sahîh-i Buhârî*'de de hadîs-i şerîf var.

Sayılıyor:

"Onlardan bir kısmı, birbirlerini Allah rızası için kardeş edinmiş olanlar, ihvan olanlar, has kardeş olanlar."

Bizim kardeşliğimiz ondan.

Biz niye birbirimizin ihvanıyız, kardeşiyiz?

Niye ben derse başlarken size hitaben *fa'lemû eyyühe'l-ihvân* diyorum.

"Bilin ki ey ihvanım!" diye başlıyorum.

Neden?

Biz ihvanız.

İnsanlar birbiriyle ihvan oldu mu, kardeş oldu mu, Allah onları Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde gölgelendirecek.

Bir başka zümre; tenhalarda Allah'ı zikredip "Allah Allah" deyip gözlerinden yaşlar boşanan âşıklar. Bi-gayr-i hisab cennete girecekler, Arş'ın gölgesinde gölgelenecekler.

Erbab-ı zikir.

Neden zikir yapıyoruz?

"Öyle olalım." diye.

Neden birbirimizle ihvan olmuşuz, kardeş olmuşuz?

"Öyle olalım." diye.

Diğer bir grup; mescidlere aklı takılı olup da hep namaz kıldığında, tekrar namaz kılınca kadar mescide gitmek isteyen insan.

Niye mescitleri dolduruyoruz?

"Öyle olalım." diye.

Diğer bir zümre, namusunu iyi koruyan insan, kendisine birisi bir teklifte bulursa bile "Ben Allah'tan korkarım." diyen bir insan.

Diğer bir zümre; yaptığı hayrı, sadakayı gösteriş için değil de sağ eli verdiği zaman sol eli duymayacak gibi gizli veren, gösterişsiz veren insan.

Diğer bir zümre; küçüklüğünden beri küfre sapmamış, günaha girmemiş, batmamış, bulaşmamış, sakalını bırakmış, namazını kılmış, “Elhamdülillah harama kuşak çözmedim, elhamdülillah haram lokma boğazımdan geçmedi, elhamdülillah bir namazımı kazaya bırakmadım.” diyen insanlar.

Adaletli hükümdarlar, gençliğinde aklı mescide takılı kimseler. Birbirini Allah için seven, kardeşlik eden insanlar. Bir kadın kendisini kötü bir yola çağırırsa namusunu koruyup günaha girmemek hususunda dayatabilen, diretebilenler. Gizli sadaka verenler. Tenhalarında gözyaşı dökenler. Doğru sözlü, doğru özlü, aldatmayan, yalan söylemeyen, emniyetli, güvenilir tüccarlar. Ve bunun gibi bazı kimseler, bi-gayr-i hesab cennete girecek.

Allahu Teâlâ hazretleri biz eksikli kusurlu, âciz nâçiz kullarını da öylece cennete girenlerden, cemâlini görenlerden, rızasına erenlerden eylesin.

أَجَالُ الْبَهَائِمِ كُلِّهَا: مِنَ الْقُمَّلِ وَالْبَرَاعِيثِ وَالْجَرَادِ
وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالذَّوَابِّ كُلِّهَا وَالْبَقَرِ وَغَيْرِ ذَلِكَ
، أَجَالُهَا فِي التَّسْبِيحِ. فَإِذَا انْقَضَى تَسْبِيحُهَا، قَبَضَ
اللَّهُ أَرْوَاحَهَا، وَلَيْسَ إِلَى مَلِكِ الْمَوْتِ مِنْ ذَلِكَ

شَيْءٌ

*Âcâlü'l-behâimi küllihâ mine'l-kummeli
ve'l-berâğîsi ve'l-cerâdi ve'l-hayli ve'l-biğâli
ve'd-devâbbi küllehâ ve'l-bakari ve ğayri
zâlike âcâlühâ fî't-tesbîhi fe-ize'nkadâ
tesbîhuhâ kabada'llâhü ervâhuhâ ve leyse ilâ
meleki'l-mevti min zâlike şey'ün.*¹⁵

“Behâimin, hayvanların ecelleri; -haşerattan, tahtakurusundan, bitten, pireden, çekirge- den, attan, katırdan, binek hayvanlarından, sığırdan, inekten; bunlara benzer ve bunların dışındaki her şeyin- ecelleri tespihleriyle- dir. Bunların tespihleri bitti mi Allah onların ruhla- rını alır.”

¹⁵ Suyûtî, *Leâli'l-Masnû'a*, II, 350; Ukaylî, *ed-Duafâ*, IV, 321; İbnü'l- Cevzî, *Mevzu'ât*, III, 222; Ebu's-Şeyh, *el-Azame*, V, 1735-1736; *Râmûz*, 3, r. 2.

Enes radiyallahu *anh*'ten rivayet edilmiş. İbnü'l-Cevzî isimli bir alim buna *mevzû* demiş, ama bizim hadis alimi olan Hocamız, başka rivayetten de alarak bunu uygun gördüğü için kaydetmiş. O fikre katılmadığı için kaydetmiş. Böyle olabilir.

Ulema arasında fikirler bakımından ihtilaf olur. Birisinin bilgisi ötekisinden fazla olur. O bildiği başka bir şeye dayanarak tamam “Bu böyledir.” diye söyleyebilir.

Ben de bir âciz, nâçiz kardeşinizim. Birisi anlattı ki o da profesör kardeşimiz. Medine-i Münevvere'ye gitmiş, oradaki bazı âlimlerle görüşmüş.

“Ben filanca hadîs-i şerîfin aslı olduğunu sanmıyorum. Bana hiç sahih gelmiyor Ben o konuda yedi, sekiz tane hadis biliyorum.” demiş.

Doğruluğuna kâni değil.

Bir başka hocaefendi kardeşimiz, hafız; “Sabah namazından sonra işrak vaktine kadar oturmak rivayetleri zayıf.” dedi.

“Hayır, ben altı, yedi tane hadis biliyorum, kuvvetli sıhhatli.”

Demek ki bilgiler, görüşler ve bilimsel kanaatler farklı olabiliyor.

Bu ikinci hadîs-i şerîfi niye okudum?

Hani hatim indirdiğimiz zaman Fâtiha'yı okuyoruz, bir de Bakara'ya geçiyoruz.

Onun için iki tane okuyorum. Bu hadîs-i şerîfe bakalım.

Mânası neymiş?

Behâimin. “Hayvanların ecelleri.”

Hepsi, haşerattan, tahtakurusundan biten, pireden, çekirgeden, attan, katırdan, binek hayvanlarından, sığırdan, inekten ve bunlara benzer, bunların dışındaki her şeyden bunların ecelleri tespihleriyledir.

Fe-ize'n-kadâ tesbîhuhâ. “Bunların tespihleri bitti mi Allah onların ruhlarını alır.”

Onların canının alınması, *Melekü'l-mevt* Azrail'in bizim canımızı aldığı tarzda olmaz.

“Tesbihleri bitti mi onların işleri biter.” diyor.

Biliyorsunuz ki âyet-i kerîmeler var. Bilmiyorsanız ben söylemiş olayım.

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

*Yüsebbihu li'llâhi mâ fî's-semâvâti ve mâ fî'l-ard.*¹⁶ “Yeryüzünde, semada, yerin içinde dışında her varlık Allah’ı tesbih eder.”

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ
تَسْبِيحَهُمْ

*Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bi-hamdihî ve lâkin lâ tefkahûne tesbihahüm.*¹⁷ “Hiçbir şey yoktur ki Allah’ı tesbih etmesin. Ama siz onun tesbihini sezemezsiniz, anlayamazsınız.” buyuruluyor.

Her şeyin tesbih ettiği âyetle sabit, her şeyin tesbihi var. Bu tesbihleri duyan insanlar var. Evliyâullahtan gönül gözü açık, gönül kulağı açık insanlar çiçeğin tesbihini duyuyor, arının tesbihini duyuyor, taşın ağacın tesbihini duyuyor. Duyanlar var.

Acaba, bunlar lisan-ı hâl ile mi tesbih ediyor? Bir yoruma göre mi tesbih ediyor?

¹⁶ 62/Cuma 1, 64/Teğâbün, 1.

¹⁷ 17/İsrâ, 44.

Hayır. Sesini duyuyor, tesbih ettiğini duyuyor. Bunlar rivayetleri güvenilir olan insanlar. Evliyânın hayatında okuduğumuz zaman görmüşüzdür.

Böceklerin, çiçeklerin hepsinin de böyle tesbihi var. Bu tesbihi bitti mi o zaman onların da hayatları sönüyor.

Bir rivayet var:

Evliyâullahtan bir zât dervişlerine; “Çiçek toplayın.” demiş. Bir tanesi gitmiş, elinde bir çiçekle geri gelmiş. Ötekiler hocalarına demet demet, kucak kucak çiçek getirmişler de bir tanesi, kırık saplı bir çiçek getirmiş.

“Sen niye bir tane getirdin evladım?” demiş.

Biliyor hâlini ama soruyor.

“Sen niye bir tane getirdin evladım? Bu soluk çiçeği getirdin.”

“Affedersiniz, efendim, ama hangi çiçeğe elimi uzattıysam tesbih ettiğini gördüm, kırmaya kıyamadım. Tesbihini duydum, kırmaya koparmaya kıyamadım. Baktım bunun sapı zaten kırılmış, tesbihi bitmiş. Bunu aldım, getirdim.” demiş.

Demek ki Allah, esrarını bazı kullarına gösteriyor. Böyle bir durum var. İbnü'l-Cevzî, bu hadîs-i şerîfe “mevzû” demiş. Ama bizim hocamız, başka kaynaktan da almış. “Mevzu değil.” demek istiyorum. Ben de hocamızın fikrindeyim.

Her varlığın böyle tesbihleri var, âyetle sabit. Bu tesbihi tamam oldu mu gidiyor. Ne kadar önemli bir mâna, görüyor musunuz?

Zikretti mi, tesbih etti mi yaşıyor da; zikretmedi mi, tesbih etmedi mi ölüyor. Müslümanları da bundan ibret almaya davet ediyorum.

Sen de zikredersen kalbin dirilir, canlanır. Sen de zikirten gafil olursan kalbin ölür. Zikirten, tesbihten uzak durursan kalbin ölür. Allah Teâlâ hazretleri bizi zikriyle meşgul olan;

وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ

*Ve'z-zâkirîna'llâhe kesîran ve'z-zâkirât*¹⁸ diye methettiği, yolunda dâim, zikrinde kâim, sevdiği razı olduğu kullar eylesin.

¹⁸ 33/Ahzâb 35.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

8 Zilka'de 1410 / 01.06.1990

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

